

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 361. Usque Ad Annum 395

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117786

§. 48. Valens in Ecclesia S. Basilii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66032)

Sæculum IV. *autem causa Dei agitur, nihil nisi solum*
A. C. 374. *Deum præ oculis habemus. Tunc ignes,*
gladii, Bestiæ, ungu læ ferreæ delicia vestrae sunt. Itaque minamini, tota, quam-
cumque habetis, potentia vestra nos obrute, torquete, occidite, nunquam tamen,
quod ipse Imperator sciat, ex hoc certami-

Greg. Nyss.
I. in Eun.
c. 50.

ne victores abibitis. Præfectus, intelligens Basilium vinci non posse, honestius ei loqui cœpit, dicens: Nihil ergo te moveat, quod possis, si velis, Cæsarem, Romani Imperii Dominum in medio populi tui conspicere, & inter tuos auditores numerare? si ex Symbolo unicam vocem, substantialis, expunctam volueris, totum negotium confeceris. Respondit Basilius: Hanc rem maximi facio, Imperatorem in Ecclesia, & communionem cernere, nam uniuscujusque animæ ingens est pretium, quod vero ad Symbolum spectat, non solum quidquam addi, vel demi non patiar, sed nequidem verborum ordinem mutare feram. Modestus: Noctem tibi ad deliberandum concedo. Basilius: Cras laus alia, non alia mihi sententia erit.

§. XLVIII.

Valens in Ecclesia S. Basilii.

Greg. Naz.
p. 350. 351.

Præfectus Modestus, dimisso S. Basilio celeriter ad Imperatorem reversus dixit: Domine! victi sumus! Episcopus iste minis omnibus superior est, nisi vi-

geris, nihil ages. Imperator vim ei in-
ferri vetuit, cumque sincere ejus com-
munionem recipere pudor prohiberet,
timorque, ne inconstantis animi notam
incurreret, simulavit tamen, & Ecclesiam
S. Basilii ingressus est. Dies erat Epi-
phaniæ; venit Cæsar, integra Prætorianorum
cohorte comitante, atque ad speciem
populo catholico mixtus est. Tunc
vero ut Psalmorum cantum audiit, vidit-
que populum immensum, pulcherrimum
in ipso Sanctuario, & locis proximis
ordinem, sacros Ministros Angelorum
speciem referentes, S. Basilium ante
altare, corpore immoto, oculis vixis,
spiritu in Deum collecto, stantem,
ac si nemo adesset præter eos, quibus
familiariter adsuevisset, atque omnes
Episcopum circumstantes sancto metu,
& reverentia plenos, ad rei, nunquam
antea visæ, spectaculum ita obstupuit,
ut ei caput quasi vertigine ageretur,
& oculi caligarent; nemo statim ad
tantam animi perturbationem advertit,
sed cum oblatum, quod manibus suis
præparaverat, Sanctæ Mensæ fuit
inferendum, nemine illud pro more
accipiente, quod nemo sciret, an S.
Basilium acceptaturus esset, tam
trepide ingrediebatur Valens, ut, nisi
vacillantem Ministrorum sacrorum
unus manu extensa sustinisset,
turpiter cecidisset. Hæc narratio,
ex S. Gregorio Nazianzeno

Sæculum IV.
A. C. 374.

Sæculum IV.
A. C. 374.

no desumpta, plura habet notatu digna. Hic reprehenditur, ut quis in plena Ecclesiæ communionem esset, non suffecisset precibus interesse, imo & dona ad altare deferre, sed necesse fuisse, ut de Eucharistia participet; panem, quem quisque offerebat, suis manibus fuisse paratum, & ab isto usu nequidem Imperatorem fuisse exemptum; non enim apparet, hæc dona aliquid aliud, quam panem fuisse. Denique quamvis Valens esset Arianus & persequens, & Ecclesiæ persecutor, eum S. Basilium non tantum non excommunicatum, sed etiam in congregationem Fidelium ingredi permittit, & ejus oblatum recipit; id quidem verum, quod ex his factis non possit, an eum quoque S. Sacrifici adesse passus fuerit.

Greg. Naz.
p. 351. & ibi.
Nicet.

Alia quoque vice Imperator aliquando in Conventu Fidelium communicavit, intra velum etiam Diaconia, seu Sacristia ingressus est, & quod a multo tempore cupiebat, S. Basilio colloqui cepit. S. Gregorius Nazianzenus, qui colloquebatibus adstabat, testatur, S. Basilium tunc coram Imperatore, omnium audientium judicio, facundia, supra humanam, fuisse elocutum. Inter cæteros adstantes etiam aliquis ex Imperatoris dapiferis, nomine Demosthenes, qui, S. Basilium reprehendens, barbarismum loquebatur, hunc S. Basilius intuitus, & subridens, ait: *De*

Theod. IV.
c. 19.

mosthenes ignorans! Demosthenes, ludibrio excitatus, minas injecit, responditque S. Basilius: *Cura, ut Imperatori, ad mensam accumbenti, nihil desit, theologica Theologis relinque.* Imperator S. Basilii sermonibus exquisitis captus, & delinitus, humanius Catholicos habere cœpit; prædia, quæ in illis regionibus possidebat valde pingua, ad usum pauperum leproforum donavit.

Sæculum IV.
A. C. 374.

§. XLIX.

Deus S. Basilium tuetur.

At Ariani continuo Imperatoris Valentis latius obsidentes, mitigatum animum brevi iterum in transversum egerunt; ipsis auctoribus ultimum admovit arietem, ut S. Basilium ad communicandum cum Arianis cogeret, invicte resistentem exilio damnavit. Jamque omnia luctuosæ perfectioni parata erant, juncta erant curru jumenta, S. Basilius turba amicorum circumdatus, æquo animo se itineri accingebat. Nox erat, & Imperatrix Dominica, hujus persecutionis causa, horrendis terrebarur somniis, & acutissimis doloribus torquebatur; simul filiolum, quem ex suo cum Imperatore conjugio susceperat, Galatem nomine, adhuc infantem eadem nocte violenta febris corripuit, & in extremum adduxit vitæ periculum; tunc illa ad

Soz. VI.
c. 16. Socr.
IV. c. 26.
Greg. Naz.
p. 352.